

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 ноември 2019 г.
(OR. en)

14487/19

COHAFA 102
COJUR 13
RELEX 1098

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	14077/19 + 14077/19 COR 1
Относно:	Хуманитарна помощ и международно хуманитарно право – Заключение на Съвета (25 ноември 2019 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно хуманитарната помощ и международното хуманитарно право, приети от Съвета на 3732-рото му заседание от 25 ноември 2019 г.

Заключения на Съвета относно хуманитарната помощ и международното хуманитарно право

1. В годината на 70-ата годишнина от Женевските конвенции Съветът потвърждава категоричната си подкрепа за зачитането и утвърждаването на международното хуманитарно право (МХП), прилагани чрез насоките на ЕС за насърчаване на спазването на международното хуманитарно право. Съветът подчертава, че международното право, включително МХП, е един от най-силните инструменти на международната общност за гарантиране на защитата и достойнството на всички хора. Съветът припомня задължението за зачитане и гарантиране на спазването на МХП при всички обстоятелства и потвърждава отново ангажираността си с хуманитарните принципи и цели на хуманитарната дейност, залегнали в Европейския консенсус относно хуманитарната помощ. ЕС ще продължи да полага всички усилия за укрепване на ефективния многостранен подход и да утвърждава основан на правила международен ред, при който никоя държава или лице не са над закона и не са лишени от закрилата на закона.
2. Съветът приветства 33-та международна конференция на Червения кръст и Червения полумесец, която ще се проведе в Женева през декември 2019 г. Това е единствена по рода си платформа, която обединява държавите, Международното движение на Червения кръст и Червения полумесец, както и други имащи отношение участници в хуманитарната област. ЕС и неговите държави членки са все така ангажирани с продължаващите дискусии относно спазването и прилагането и по-нататъшното укрепване на МХП и хуманитарните принципи, в тясно сътрудничество със съответните национални организации на Червения кръст. Съветът по-специално признава важната роля на МКЧК като пазител и поддръжник на международното хуманитарно право.

3. Съветът изразява сериозната си загриженост във връзка с нарастващия брой преднамерени нарушения на МХП и призовава всички страни по всички конфликти, включително недържавните въоръжени групи, да спазват МХП и хуманитарните принципи. ЕС продължава да е силно ангажиран с борбата срещу безнаказаността за извършени жестоки престъпления и припомня, че всички държави имат задължението да разследват и, ако е целесъобразно, да преследват или екстрадират заподозрените за тежки нарушения на МХП лица, независимо от националността на извършителите или мястото на извършване на престъпленията, съгласно съответните разпоредби на Женевските конвенции и националното законодателство. ЕС подчертава важната допълваща роля на Международния наказателен съд, в случай че дадена държава не е в състояние или не желае да проведе същинско разследване или наказателно преследване. ЕС също така признава решаващия принос на регионалните механизми за търсене на отговорност за документирането на сериозни нарушения на МХП и за гарантиране на понасянето на отговорност. ЕС настойчиво насърчава държавите да гарантират адекватна защита на преживелите и жертвите на сексуално и основано на пола насилие по време на въоръжени конфликти, както и да разследват и преследват по съдебен ред извършителите на такива престъпления.
4. ЕС ще продължи да насърчава спазването на МХП и хуманитарните принципи в своите дейности и в отношенията си с трети страни, както е посочено в насоките на ЕС относно утвърждаване на спазването на международното хуманитарно право. ЕС ще изготвя годишни доклади за прилагането на тези насоки. ЕС потвърждава отново намерението си да подобри съгласуваността, взаимното допълване и координацията между различните си политики и действия за насърчаване и гарантиране на спазването на МХП при всички обстоятелства. Във връзка с това Съветът припомня укрепването на мандата на специалния представител на Европейския съюз за правата на човека в областта на международното наказателно правосъдие и МХП. Освен това Съветът изтъква отново, че е важно да се интегрира зачитането на МХП в пълния набор от усилия на ЕС за управлението на кризи. Във връзка с това ЕС припомня и ключовото значение, което се отдава на зачитането и утвърждаването на МХП в концепцията на ЕС относно ефективната гражданска/военна координация в подкрепа на хуманитарната помощ и помощта при бедствия¹.

¹ Одобрена от Военния комитет на ЕС на 30 януари 2019 г., док. 5536/19

5. ЕС ще търси новаторски начини за насърчаване на знанията относно МХП и подчертава важната роля на националните дружества на Червения кръст и МКЧК, както и на националните комитети по МХП в този контекст. ЕС и неговите държави членки ще активизират усилията си за разпространение на МХП в рамките на ЕС и извън него, по-специално за въоръжените сили и въоръжените недържавни участници. ЕС приветства Хуманитарния призив за действие като полезен инструмент от практически мерки за укрепване на международното хуманитарно право и насърчаване на основаната на принципи хуманитарна дейност, а оттам и за опазване на хуманитарното пространство.
6. ЕС припомня, че страните по въоръжени конфликти поемат основното задължение да посрещат нуждите на населението под техен контрол. От съществено значение е всички държави и страни във въоръжен конфликт да спазват задължението си за разрешаване и улесняване на бързото и безпрепятствено преминаване на хуманитарна помощ. ЕС е сериозно обезпокоен от безразборното използване на взривни вещества в гъсто населени райони и въздействието на това използване върху гражданското население и гражданските обекти. ЕС ще продължи да се стреми към подобряване на защитата на цивилните лица, които най-често стават жертва на тежки нарушения на МХП, като се има предвид, че мъжете, жените, момчетата и момичетата от различни възрасти и различна среда биват засегнати по различен начин, и като се отчитат техните нужди, капацитет, ресурси и възможности в това отношение.
7. ЕС ще продължи да утвърждава защитата на хуманитарните и медицинските работници в зоните на конфликт. ЕС категорично осъжда нарастващия брой нападения срещу хуманитарни и медицински съоръжения и персонал, както и публична инфраструктура, което пряко засяга безопасността и здравето на цивилното население. ЕС призовава държавите и недържавните участници да прекратят незабавно тези нападения и да се въздържат от извършване на такива в бъдеще. Съветът припомня Резолюция 2286 (2016) на Съвета за сигурност на ООН относно запазването на здравните грижи при въоръжени конфликти и отново заявява, че на целия хуманитарен персонал се полага уважение и защита съгласно международното хуманитарно право. Съветът приветства и подкрепя и други инициативи, например инициативата „Здравеопазване в опасност“ на Международното движение на Червения кръст и Червения полумесец.

8. Съветът приветства Резолюция 2462 (2019) на Съвета за сигурност на ООН относно предотвратяването на финансирането на тероризма и борбата с него, в която се отчита необходимостта да се вземе предвид потенциалното въздействие на мерките за борба с тероризма върху изключително хуманитарните дейности, включително медицинските дейности, които се извършват от независими хуманитарни организации. Съветът отбелязва, че хуманитарните участници често работят в оперативна среда с вероятно присъствие или под пряк контрол на образувания, които са включени в списъци за ограничителни мерки или на които са наложени санкции. Признавайки значението на идентифицирането и предотвратяването на незаконни финансови потоци към терористични организации и мрежи и в съответствие с резолюцията на Съвета за сигурност на ООН, Съветът отново заявява, че всички мерки на ЕС, включително разработването и прилагането на ограничителни мерки и всички мерки за борба с тероризма, трябва да бъдат в съответствие с всички задължения по международното право, по-специално международното право в областта на правата на човека, международното бежанско право и международното хуманитарно право. Съветът ще се стреми да избягва всяко потенциално отрицателно въздействие върху хуманитарната дейност и насърчава държавите членки да гарантират, че националните мерки за борба с тероризма и ограничителните мерки са в съответствие с международното право.
9. Съветът изразява дълбоката си загриженост във връзка с бързо нарастващите хуманитарни нужди в целия свят и потвърждава отново ангажимента на ЕС да им отговори както по отношение на обема, така и на ефективността на финансирането на хуманитарна помощ, включително чрез ангажименти като поетите от страните по т.нар. „голямо споразумение“. Във връзка с това ЕС отново призовава хуманитарните организации да повишат ефективността на ответните действия, за да се гарантира, че помощта се предоставя пряко на бенефициерите в максимален размер. ЕС призовава за координирани оценки на потребностите с участието на множество заинтересовани страни, така че да се осигури по-точна основа за вземането на решенията за финансиране и ответните действия.

10. Съветът изтъква ангажимента си да използва хуманитарната помощ на ЕС за по-добро посрещане на нуждите на хората в най-уязвимо положение, включително жените и децата, и тези, които са изложени на най-голям риск, например поради увреждане, полова идентичност и сексуална ориентация, раса, етническа принадлежност, възраст или религия. ЕС признава и тяхната роля като ключови фактори за по-нататъшното подобряване на планирането, изпълнението и оценката на хуманитарната помощ. ЕС приветства приетите тази година насоки на Междуведомствения постоянен комитет относно приобщаването на хората с увреждания в хуманитарната дейност и изразява пълната си подкрепа за тяхното прилагане и интегриране във всички хуманитарни действия в съответствие с поетите от ЕС ангажименти в областта на приобщаването на хора с увреждания.
11. ЕС припомня необходимостта от засилване на координацията, съгласуваността и взаимното допълване между действията и участниците в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира, както е заложено в интегрирания подход на ЕС към външните конфликти и кризи² и в заключенията на Съвета относно практическото осъществяване на връзката между хуманитарните действия и развитието³, приети през май 2017 г. Възприетият подход на „тройната връзка“, отчита, че хуманитарната помощ, средносрочното и дългосрочното сътрудничество в областта на развитието и подходите и дипломатията за укрепването на мира, осъществявани в съответствие със съответните им мандати и с международното хуманитарно право, са необходими в сложни извънредни ситуации и извън тях, като същевременно се гарантира, че хуманитарните принципи се зачитат и спазват и че се съхраняват целите на сътрудничеството за развитие. За да насърчи по-ефективен отговор, ЕС ще продължи да прилага извлечените поуки от пилотните дейности на ЕС по отношение на тази връзка на национално равнище и да доразвива постигнатото от тях.
12. Съветът припомня, че за постигане на целите за устойчиво развитие е необходимо международната общност да увеличи усилията за предотвратяването на конфликти, да се стреми към тяхното решаване и да посреща по-добре нуждите в областта на развитието във всички хуманитарни кризи. Съветът подчертава, че ефективното многостранно сътрудничество е абсолютно наложително и че ролята на ООН в това отношение е от основно значение.

² Интегриран подход на ЕС към външните конфликти и кризи, 2 юни 2017 г.

³ Практическо осъществяване на връзката между хуманитарните действия и развитието — заключения на Съвета (19 май 2017 г.), 9383/17

13. Съветът подчертава необходимостта и поетият съответно ангажимент за по-ефективно справяне с хуманитарното въздействие на изменението на климата и за включване на намаляването на риска от бедствия и изграждането на устойчивост във всички съответни дейности. ЕС изтъква отново ползата от превантивните и изпреварващите действия както за спасяването на човешки живот, така и за намаляването на материалните щети. Изпълнението на Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия на национално равнище и чрез международно сътрудничество продължава да бъде основна цел за ЕС.
-